

Wassily Kandinsky

106. ▶ SCHÖNBERGER ARMAND (1885-1974)

Nagyvárosi fények, 1920-as évek

Olaj, papír, papírlemezen, 66,5x50 cm
Jelezve jobbra lent: Schönberger A.

Kezdő ár: 10 000 000 Ft / 31 746 EUR
Becsérték: 18 000 000 – 24 000 000 Ft
Estimated value: 57 143 – 76 190 EUR

REPRODUKÁLVA:

- ▶ Modern Magyar Művészet 1919-1964. Szerk.: Kiesellbach Tamás, Budapest, 2004. 426. kép
- ▶ Liget. Fénycsóva lobban. Liget Műhely, Budapest, 2012. (címlapon)

Scheiber Hugó:
Folyóparti táj gyárkéményekkel, 1926 körül
lappang

Schönberger Armand pesti és müncheni tanulmányait, nagybányai tartózkodását és párizsi utazását követően a húszas évek elején talált magára. 1923-ban Belvedere-beli önálló kiállításán már érett festőként mutatkozott be, aki birtokolta a modern művészet formai, stílári eszköztárát. Művészeti kísérletei több szálon futottak, melyben felhasználta a kubizmus, az expresszionizmus és részben a futurizmus képalakító eszközeit, gyakorta akár egy képen is. Képeinek egy jellegzetes csoportjában, a nagyvárosi vedutákban az egymásra torlódó házak, a mozgalmas nagyvárosi lét kulisszái foglalkoztatták. Az utca és a vásárok forgatagát megjelenítő képek elsősorban a metropolisz lüktetését, dinamikáját akarták érzékeltetni, azt a felfokozott életritmust, amit a húszas évek városi polgára a világvárossá váló Budapesten átélt. Ezek a többnyire szűk kivágatú, klauszrofób, felülnézeti képek, melyekben vagy a sodródó tömeg, vagy a mozgás irányának erővonalakkal való megerősítése, vagy – mint jelen képen - a potenciális mozgásirány fénypázmákkal való megrajzolása érzékelteti a nagyvárosi lüktetést, vibrálást. Ezek közé a művek közé sorolódnak az 1925-ben festett kisméretű akvarell, az *Utca*, az 1927-ben festett és Nürnbergben kiállított *Vásár* és a Magyar Nemzeti Galéria Grafikai osztályán őrzött hagyatéki anyag számos grafikai vázlata (F.85.21) továbbá az 1927 és 1930 között készült *Hintázó*.

Az *Utca* című kép Schönberger Armand két világháború közötti érett korszakának egy viszonylag ritka típusú, erős alkotása. Magas házak közé szorított széles, kanyargó hegyi utat ábrázol a Margit körút, Margit utca környékén, ahol ezidőtájt lakott, melyet fénypázmák szabdalnak, világítanak meg. A fénynyalábok a kép középpontjában kavarnak, s megvilágítják a környező formákat is. Az előtérben megjelenő gömblombú fák, a színes henger hirdetőoszlop, a benyúló cégtábla és az utcalámpa az attribútumai a nagyvárosi környezetnek. A kép erőteljes, intenzív színvilága az expresszionizmus eszközeit, míg a fénypázmák használata a futurizmus orosz változatának, a lucszizmusnak, továbbá Robert Delaunay prizmaszerű térkezelésének hatását mutatja. A kép feltehetően szerepelt a Tamás Galéria-beli önálló kiállításán 1930-ban.

Dr. András Edit

